Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifa şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ, pe şese lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unŭ anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unu anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 16. | Braşovŭ, Sâmbătă, 23 Ianuarie (4 Februarie) | 1888.

Jubileulŭ de 50 de anĭ

alŭ

„GAZETEI TRANSILVANIEI".

Cubleşulŭ maghiarŭ, 17 Ianuarie 1888.

Ca unulŭ, care încă în anulŭ 1844 am fostŭ prenumerantŭ la „Gazetă", vĕ dorescŭ din adénculŭ inimei succesŭ şi victoria în lupta pentru adevĕrŭ şi dreptate. Dea ceriulŭ sĕ ajungeţĭ întregĭ sănĕtoşĭ şi jubileulŭ centenarŭ!

Nicolau Birle, advocatŭ.

Iclăndelŭ, 19 Ianuarie 1888.

Inima mea românéscă, ce numai pentru poporulŭ românŭ bate, salută şi gratuléză jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ diarului „Gazeta Transilvaniei".

Romulŭ S. Orbeanŭ, preotŭ gr. cat.

Braşovŭ, 22 Ianuarie 1888.

Buletinele dilnice, ce ni le aducŭ diarele europene despre situaţiunea politică, ne spunŭ totŭ una şi aceeaşĭ, că adecă ea este, *neschimbată.* Este o crisă, în care se află vechiulŭ continentŭ, şi natura unei crise aduce cu sine, că, rĕmânêndŭ neschimbată, devine din ce în ce mai seriósă şi mai ameninţătóre.

Caracteristicŭ pentru starea de faţă a lucrurilorŭ este, că se aşteptă cu mare nerĕbdare o enunciaţiune órecare din partea prinţului Bismark. Ţarulŭ şi-a esprimatŭ speranţa sa pentru pace, asemenea şi bĕtrânulŭ Wilhelm, ce dice însĕ Bismarck, puterniculŭ cancelarŭ, care conduce adĭ trênele diplomaţiei?

Este firéscă curiositatea lumei, dér ne îndoimŭ că o va satisface aşa curêndŭ, ţinêndŭ, cum se dice, încă în dilele aceste unŭ „mare discursŭ politicŭ."

Principele de Bismarck nu este póte nicĭ pe departe aşa de îngrijatŭ din causa concentrărilorŭ de trupe rusescĭ, cum se crede. Neliniştea lui îşĭ are isvorulŭ mai multŭ în atitudinea nehotărîtă a cercurilorŭ influente politice din Viena. S'a sĕmţitŭ în timpulŭ din urmă în capitala Austriei unŭ puternicŭ curentŭ în favórea unei înţelegerĭ cu Rusia în defavórea alianţei cu Germania, despre care se dicea că nu oferă destule garanţii pentru timpurĭ critice.

Cancelarulŭ germanŭ se temea ca nu cumva sĕ învingă părerile celorŭ ce n'au încredere în politica lui, şi de aceea s'a bucuratŭ multŭ vĕdêndŭ modulŭ cum a esplicatŭ ministrulŭ-preşedinte Tisza situaţiunea în cunoscuta sa declarare, cu care a întêmpinatŭ interpelaţiunile lui Helfy şi Perczel.

Organulŭ bismarckianŭ îi şi dă lui Tisza pentru acésta unŭ atestatŭ de bună conduită politică dicêndŭ, că adevĕratulŭ efectŭ alŭ declarării sale este a se căuta mai multŭ în forma, prin care „a aderatŭ cu deplină lealitate la politica de pace a statelorŭ din Europa de mijlocŭ cu tóte consecenţele ei".

Celelalte foi germane se pronunţă şi mai categoricŭ asupra impresiunei bune ce a făcut'o discursulŭ lui Tisza în Berlinŭ. „Acestŭ discursŭ," dice „Münchener allg. Ztg.", „nu lasă nimicŭ de doritŭ din punctŭ de vedere germanŭ: celŭ puţinŭ într'atâta nu, încâtŭ privesce soliditatea alianţei germano-austriace."

Totŭ astfelŭ găsesce „Kölnische Zeitung," însemnătatea vorbirei lui Tisza în refusulŭ categoricŭ alŭ tuturorŭ încercărilorŭ de a desbina puterile aliate.

Totodată constată foile germane cu mulţămire, că în Petersburg vorŭ produce declarările lui Tisza o impresiune puţinŭ îmbucurătóre, căcĭ nicĭ că se putea ca ministrulŭ-preşedinte ungurescŭ sĕ se declare mai precisŭ în contra orĭ cărorŭ negociărĭ separate ale Austro-Ungariei cu Rusia.

D-lŭ Tisza a satisfăcutŭ aşadér pe cei din Berlinŭ. Cancelarulŭ germanŭ n'are sĕ se mai têmă de o acţiune separată a Austro-Ungariei şi astfelŭ îşĭ póte ţese mai departe în linişte planurile sale şi nu va fi aşa de nedibaciu, ca pentru satisfacerea curiosităţii lumei politice, care a începutŭ a deveni impacientă, sĕ şi le dea pe faţă înainte de vreme.

Voci asupra situaţiunei.

„Post" din Berlinŭ scrie cu privire la situaţiune:

Germania documenteză iubirea sa de pace prin aceea, că nu rĕspunde la *înarmările progresive* ale Rusiei cu luarea de contra-mĕsurĭ, pentru-că acestea arŭ accelera rĕsboiulŭ. Germania aşteptă momentulŭ estremŭ. Câtŭ pentru asigurarea rusescă, că Rusia nu voiesce sĕ ia ofensiva, nu i se póte crede. Unŭ duşmanŭ, care ar pĕtrunde în imperiulŭ rusescŭ, ar fi fórte stricăciosŭ pentru elŭ, din causa stărilorŭ din întru politice, a periculului nihilisticŭ, de aceea Rusia este avisată la ofensivă, precum a mărturisit'o mai de multŭ generalulŭ Scobelev. Partida rusescă a rĕsboiului o spune acuma francŭ, că nu voiesce sĕ se mulţămescă cu nisce succese în peninsula balcanică, ci că nesuccesulŭ Rusiei pricinuitŭ de ea însăşĭ îi oferă acum cea mai potrivită ocasiune, de a dirige oştirile Rusiei spre apusŭ.

„Pester Lloyd" îşĭ esprimă temerea, că vorbirea ministrului Tisza va fi întortochiată şi interpretată în sensŭ provocatorŭ în Rusia, fiindŭ că a disŭ, că dislocările de trupe rusescĭ la graniţa austro-ungară constringŭ monarchia nóstră a se îngriji pentru siguranţa graniţelorŭ. Dér mĕsurĭ militare trebue sĕ se ia de cătră Austro-Ungaria, deórece sistemulŭ de dislocare a trupelorŭ rusescĭ la graniţele vestice se consideră în cercurile militare ca o *mobilisare în stilŭ mare.* Din vorbirea ministrului ungurescŭ însĕ se deduce, că contrastele ce esistă între ambele imperii suntŭ neresolvabile şi că starea de nesiguranţă nu va înceta decâtŭ când Rusia îşĭ va fi terminatŭ înarmările şi când desgheţulŭ ernei va libera din cerculŭ sĕu grosŭ teatrulŭ de rĕsboiu.

Din Viena se anunţă diarului *„Standard"*, că autorităţile militare reclamă dela contele Kalnoky tótă libertatea de acţiune pentru mĕsurile pe care ele le credŭ necesare, afară numai decă diplomaţia va face sĕ înceteze înarmările Rusiei. Conferinţele militare şi ministeriale, sub preşedinţa împĕratului, s'au începutŭ din nou fără sgomotŭ. Guvernulŭ e fórte încurcatŭ în faţa atitudinei echivoce a Rusiei, care *face asigurărĭ de pace, dér continuă cu pregătirile militare.*

„Le Nord" constată, că neîncrederea, care se arată de cătră Austro-Ungaria faţă cu asigurările pacínice ale Rusiei, a atinsŭ în modŭ fórte neplăcutŭ cercurile politice din Petersburgŭ, deórece de aci se conchide, că cei din Viena au nevoe de unŭ curentŭ rĕsboinicŭ pentru vr'unŭ scopŭ óre-care. Decă presa austriacă cere dela Rusia sĕ dovedéscă prin fapte iubirea sa de pace, trebue sĕ rĕspundemŭ, că Rusia până acum n'a făcutŭ nimicŭ ce ar fi putută turbura pacea. Toţĭ ómenii specialiştĭ recunoscŭ, că trupele rusescĭ, care se află la graniţă, nu potŭ lua ofensiva.

„Le Nord", din potrivă, acusă liga păcii, că tinde a provoca pretutindenea unŭ curentŭ anti-rusescŭ. Acésta se vede şi din presiunea care se esercită din Viena asupra regelui Milanŭ din Serbia şi care împedecă venirea la cârmă în Serbia a unui guvernŭ amicŭ Rusiei. Acésta se mai vede şi din suspiţionarea Rusiei, ca şi când ea, pe furişŭ, ar căuta sĕ pună mâna pe Asia.

Este evidentŭ, că prin acésta se urmăresce scopulŭ de a împinge pe Turcia şi pe Englitera în braţele alianţei întreite. In fine se întrebuinţéză tóte mijlócele pentru a căştiga pe micile state balcanice. Rusia are totŭ cuvêntulŭ de-a privi cu neîncredere visita ministrului românŭ Sturdza la Friedrichsruhe.

Cu privire la cestiunea bosniacă, *„Le Nord"* declară, că Rusia nu voesce nicĭ decumŭ sĕ conteste posiţiunea legală a Austro-Ungariei în Bosnia şi Herţegovina. Dér nu mai este secretŭ pentru nimenea, că Austro-Ungaria, care are numai dreptulŭ de ocupaţiune şi administraţiune, se gândesce la *anecsarea ambelorŭ provincii.* Ba suntŭ chiar ómenĭ, carĭ afirmă, că Austro-Ungaria îşĭ îndreptă privirile multŭ mai departe.

Din dieta ungară.

Nicĭ unŭ deputatŭ ungurŭ, carĭ au atinsŭ şi cestiunea săséscă, ridicată în dietă de Meltzl, nu lĭ-a rĕspunsŭ Sasilorŭ aşa de verde'n faţă, „că Ungurii potŭ trăi şi fără de ei," ca contele Albert *Apponyi.* Etă ce dise elŭ:

Constatŭ cu bucuria, că sunt de acordŭ cu cele dise de ministru-preşedinte la vorbirea deputatului Meltzl. Dér fiindŭ că d-lŭ deputatŭ s'a provocatŭ şi la oposiţiune, nu e superfluu sĕ reflectezŭ şi din parte-mĭ.

A vorbitŭ d-lŭ deputatŭ despre solidaritatea de interese a Maghiarilorŭ şi Sasilorŭ, şi cu acésta a anunţatŭ o doctrină, cu care eu suntŭ de acordŭ. Admitŭ că pentru elementulŭ ungurescŭ ra fi unŭ rĕu, décă cele şépte oraşe săsescĭ şi cele 150 sate săsescĭ n'arŭ esista; dér d-lŭ deputatŭ sĕ-mĭ permită o observare. Recunoscŭ, că menţinerea individualităţii naţionale a poporaţiunei săsescĭ este în interesulŭ nostru, dér în cele din urmă totuşĭ *amŭ esista rĕu şi bine mai departe şi fără de ea*; dér cumcă cele şépte oraşe săsescĭ n'arŭ pute esista mai departe décă peste acelŭ teritoriu ar domni altŭ statŭ decâtŭ celŭ ungurescŭ, acésta va fi clarŭ orĭ-cărui omŭ cugetătorŭ. (Vii aprobărĭ generale).

A mai disŭ, că Sasii în genere nu suntŭ învoiţĭ cu politica guvernului, dér că vomŭ găsi, că e naturalŭ lucru, décă din punctŭ de vedere alŭ apĕrării intereselorŭ lorŭ caută a se înţelege şi a se apropia de guvernŭ, ca guvernŭ, şi că presupune despre patriotismulŭ partidelorŭ oposiţionale, că şi ele vorŭ vede mai bucurosŭ pe Sasĭ alăturându-se partidei guvernamentale, decâtŭ décă şĭ-ar menţine posiţiunea lorŭ de partidă deosebită.

La acestea am sĕ observŭ următórele: Dorescŭ, ca în acéstă ţeră peste totŭ sĕ nu esiste partide pe basă de naţionalitate (vii aprobărĭ generale); dorinţa şi ţînta mea este, ca fiecare cetăţenŭ alŭ acestei ţerĭ sĕ se alăture uneia orĭ alteia dintre partidele politice din ţeră, după convingerea ce o nutresce în privinţa afacerilorŭ publice; partidele naţionale sĕ înceteze ca atare şi de aceea spunŭ pe faţă, că décă toţĭ deputaţii sasĭ arŭ renunţa, pe temeiulŭ convingerei, că politica guvernului e corectă, la posiţiunea lorŭ actuală oposiţională şi s'arŭ alătura fără cugete ascunse partidei guvernului, mĕ voiu bucura sincerŭ de acésta. Dér ceea ce a disŭ d-lŭ deputatŭ Meltzl e cu totulŭ altceva. A disŭ, că Sasii nu aprobă politica guvernului, dér din punctŭ de vedere alŭ realisării proprielorŭ interese ale lorŭ caută sĕ stea în atingere cu puterea esistentă. Asta însemneză menţinerea particularismului politicŭ de până acum şi o astfelŭ de alipire, pentru ca sĕ-şĭ facă treburile, nu se póte nicĭdecum numi unŭ succesŭ pentru interesulŭ naţionalŭ ungurescŭ.

Ceea ce a disŭ Meltzl, că din punctŭ de vedere alŭ intereselorŭ speciale săsescĭ doresce a se alătura puterei, este numai o singuratică apariţiune a faptului ce, durere, se întêmplă în tótă ţera şi o pétră fundamentală a politicei şi puterei guvernului. A declaratŭ dóră unŭ deputatŭ de spiritŭ, deşi órecum cu idei naive, acestŭ faptŭ ca o manifestare a geniului naţiunei, că adecă oraşe şi ţinuturĭ întregĭ caută atingere cu guvernulŭ şi se alipescŭ puterei spre a obţine cu atâtŭ mai sigurŭ satisfacerea intereselorŭ lorŭ locale. (Iuliu Schvarcz: Am disŭ în ironiă!) Atuncĭ nu scie d-lŭ deputatŭ pe cine a ironisatŭ, căcĭ elŭ a descoperitŭ în d-lu ministru-preşedinte acea mare însuşire de bărbatŭ de statŭ, pe care în adevĕrŭ o şi posede, că adecă e cu deosebire primitorŭ alŭ acestei manifestărĭ a geniului naţiunei.

Nu mai urmărimu vorbirea sfătosului conte, destulŭ că în ingâmfarea lui a spusŭ, că „Ungurii potu

trăi și fără de Sașĭ". Ce dicŭ deputații *naționalĭ* sașĭ la aceste manifestărĭ de disprețŭ ale deputaților unguri față cu poporulŭ săsescŭ?

SCIRILE DILEI.

După cum anunță diarele din România, Archiducele *Rudolfŭ* și Princesa *Stefania vorŭ face* în Aprilie *o visită părechei regale române.*

* *

Alaltaerĭ a trecutŭ pe la gara Brașovului d-lŭ *M. Sturza,* ministrulŭ instrucțiunei publice din România, întorcêndu-se dela Friedrichsruhe în țeră.

* *

Unŭ comerciantŭ din Pesta, precum ni se scrie, avêndŭ o pretențiune de 3 fl. 52 cr. la direcțiunea societății căii ferate Arad-Cianad, ce i se luase mai multŭ pentru transportulŭ unei mărfĭ, cerŭ printr'o petițiune scrisă în limba germană, sĕ i se restitue acea sumă de banĭ. I s'a restituitŭ, nu-i vorbă, dêr cu observarea, că *altădată sĕ petiționeze în limba statului: în limba maghiară.*

Las' că statulŭ nu e „maghiarŭ", dêr ce are a face o instituțiune privată cu statulŭ? Și apoi de când limba de comunicațiune a comercianțilorŭ cu institutele private și chiar cu ale statului trebue sĕ fiă cea maghiară, când în statŭ suntŭ mai multe limbĭ deopotrivă îndreptățite? Noi avemŭ unŭ proverbŭ: Ce-i pre multŭ, nu-i sănĕtosŭ!

* *

Din *Timișóra* i-se scrie lui „Bud. Hirl.": In comuna învecinată *Lucărețĭ* a fostŭ deunădile alegere de jude, adecă fisolgăbirĕulŭ Constantinŭ Lazar puse sĕ se vestéscă ca jude alesŭ cu aclamațiune Nicolae Gruin, care este urîtŭ de satulŭ întregŭ. Investitŭ cu acéstă putere, prima faptă a lui Gruin a fostŭ, că a îmbătatŭ pe gendarmĭ și le-a poruncitŭ sĕ mérgă în cârciuma comunală și sĕ-i bată pe toțĭ aceia, carĭ au fostŭ contra alegerii lui de jude. Gendarmii făcură cum li se poruncise, năvăliră cu patulŭ puscii și cu baioneta asupra locuitorilorŭ. Unŭ moșnégŭ de 70 anĭ, Toma Iovinŭ, fù pusŭ în fiare, fiindcă făcuse imputărĭ gendarmilorŭ, carĭ dedeu și în femei. La urmă însĕ fù bătutŭ și judele Nicolae Gruin, când veni sĕ pună capĕtŭ bătăii, care fusese provocată de densulu, și care luase dimensiunĭ pre marĭ. Mai greu rănițĭ au fostŭ George Suicĭ, Toma Popescu, Nicolae Ioza, Pavelŭ Ianca și nevastă-sa, Toma Iovinŭ și Milovanŭ Iovinŭ. In comună iritațiunea e fórte mare".

Erăși uneltele și gendarmii d-lui Tisza!

* *

Aprópe de stațiunea *Vĕrșețŭ* s'a aruncatŭ o damă bine îmbrăcată pe șine și a fostŭ strivită de locomotiva care mergea pe linia. Nefericita suferea de cleptomania și de rușine s'a sinucisŭ. Cadavrulŭ nenorocitei a fostŭ depărtatŭ de pe șine, la ordinulŭ delegatului căpitanatului orășenescŭ din Vĕrșețŭ, încă înainte de a se fi constatatŭ faptulŭ din partea autorității căii ferate.

* *

In comuna *St. Miclăușulŭ micŭ,* comitatulŭ *Pestei,* s'a iscatŭ o *rĕscólă,* de órece baptiștii, carĭ locuescŭ acolo în numĕrŭ mare, au refusatŭ de a plăti dările comunale. Iritațiunea populațiunii este atâtŭ de mare, încâtŭ a trebuitŭ se se recvireze miliția, pentru evitarea vre-unei încăerărĭ sângeróse.

Colicĭ „patriotice."

In cestiunea strămutărei reședinței Episcopiei gr. cat. dela Gherla la Deșiu, „Ellenzék" primesce o corespondență dela Deșiu, prin care se dice între altele, că din causa unui micŭ conflictŭ, Episcopulŭ gr. cat. din Gherla nu mai vrea sub nicĭ unŭ prețŭ sĕ rĕmână acolo și face totŭ posibilulŭ pentru a se strămuta la Deșiu.

Dêr — continuă corespondentulŭ — strămutarea unei colonii străine atâtŭ de marĭ e de mare însemnătate și din punctŭ de vedere naționalŭ pentru localitatea unde se strămută. Deșiulŭ a fostŭ din cele mai vechĭ timpurĭ orașŭ unguresc, și numai în anii mai din urmă, de când începuse a înainta, devenindŭ capitala comitatului Solnocŭ-Dobéca, a începutŭ a pierde din străvechiulŭ lui caracterŭ maghiarŭ, întru câtŭ adecă în seria funcționarilorŭ ocupă locŭ mulțĭ Valachĭ, êr comerciulŭ este stăpânitŭ de Jidovĭ. S'a ridicatŭ comerciulŭ, industria și comunicațiunea, dêr s'a neglesŭ caracterulŭ ungurescŭ alŭ orașului. Elementulŭ domnitorŭ alŭ orașului a devenitŭ cerșetorŭ; din cei mulțĭ de odinióră, abia se mai află câțĭva despre carĭ s'ar pute dice, că se află într'o stare mai de trăitŭ. Ce-i dreptŭ, strămutarea episcopatului gr. cat. în Deșiu, ar aduce în comerțŭ circulațiunea a 80—100 de mii fl. pe anŭ și acesta ar fi unŭ mare avantagiu pentru orașŭ, dêr în loculŭ acestui avantagiu trebue sĕ li se dea terenŭ gratuitŭ, êr terenulŭ cerutŭ de episcopŭ, servindŭ adĭ ca piață de vite, aduce venitŭ de 6000 fl. pe anŭ. Representanța orășenéscă pe hârtiă a primitŭ cu bucuriă oferitulŭ popilorŭ valahĭ, fiindŭ că altmintrelea n'avea ce face. In adunarea din Decemvre însĕ, când era sĕ se voteze în cestiunea oferirei locului, membrii representanței înainte de votisare au părăsitŭ sala. Comisiunea esmisă pentru denumirea locului e contra oferirei locului cerutŭ de Episcopŭ și propune în loculŭ acestuia o stradă laterală....

In fine corespondentulŭ întrebă, că decă s'ar strămuta numitulŭ episcopatŭ la Deșiu, óre ce se va alege din orașulŭ acesta peste o sută de anĭ? Nicĭ atâta nu-i sigurŭ, decă se va guverna acestŭ orașŭ ungureșce orĭ valahicesce. Esemplu e Oradea-mare, care se află în inima Ungariei și cu tóte aceste până în timpulŭ de față fórte puținŭ sentimentŭ ungurescŭ s'a legatŭ de cetățenii românĭ. Corespondentulŭ e contra strămutărei episcopatului din Gherla.

Atâta totŭ? Noi gândeamŭ, că a și începutŭ sĕ se guverneze Deșiulŭ valahicesce; dêr cum vedemŭ trebue sĕ mai așteptămu. Prin urmare ce-lŭ apucă de acum pe corespondentulŭ colicile „patriotice" și'șĭ face inimă rea?

„Maghiarĭ negri și Maghiarĭ albĭ".

Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Pester Lloyd" dela 1 Februarie:

Funcționarulŭ dela căile ferate ungare de statŭ, domnulŭ Anton Carl Fischer a făcutŭ descoperirea interesantă, că Hunii și Maghiarii se deosebeau unii de alții numai prin îmbrăcăminte, și că populațiunea ungurĕscă, care pórtă sumane negre suntŭ rĕmășițe de ale Maghiarilorŭ negri, așaderă de-ale Hunilorŭ, pe când sumanele albe (cu glugă cum au Ungurii din Țera ungurĕscă) formeză îmbrăcămintea Maghiarilorŭ albĭ. Colórea împodobelei este caracteristica seminției și autorulŭ arată pe basa datelorŭ, carĭ le-a primitŭ pe 200 cóle cu întrebărĭ ce le împărțise în acestŭ scopŭ, că combinațiunile colorilorŭ porturilorŭ din Țera ungurĕscă corĕspundŭ celorŭ 112 seminții, care au venitŭ sub Arpad în țeră. Lăsândŭ pe séma învĕțațilorŭ critica acestei descoperirĭ isbitóre, constatămŭ numai, că autorulu, cu unŭ aparatŭ scientificŭ imposantu, se ocupă de Finĭ și de Turkomanĭ, și pledeză pentru originalitatea rassei maghiare.

Parcă a vrutŭ cineva sĕ conteste originea hunică a Ungurilorŭ!

Corespondența „Gazetei Transilvaniei".

Valea-Bârgăului, 29 Ianuariu 1888.

(Un actu vrednicŭ de laudă. — Petrecere cu jocu. — Cum se sprijinesce diaristica română la noi.)

Onorate d-le Redactorŭ! Diua de Anulŭ nou și de S. Botezŭ au fostŭ dile de adevĕrată bucuriă pentru unŭ numĕrŭ frumușelŭ de copii sîrguincioșĭ, dêr lipsițĭ de mijlóce, carĭ frecuenteză școla fundațională din B.-Prundŭ.

In aceste dile s'au împărțitŭ copiilorŭ vestminte de érnă prin președintele curatoratului acestei școle, d-lŭ Dr. Hângănuțŭ.

Meritulŭ principalŭ la acestŭ actŭ vrednicŭ de laudă ilŭ are d-lŭ Dr. Hângănuțŭ și învĕțătorulŭ Danŭ, carĭ prin neobositulŭ lorŭ zelŭ, parte prin aranjarea de petrecerĭ, parte prin colecte au adunatŭ parale de au cumpĕratŭ vestminte și au causatŭ o di de bucuriă copiilor sîrguincioșĭ, dêr lipsițĭ de mijlóce, și nu mai puținŭ și părinților lorŭ.

Actulŭ acesta cu atâtŭ e mai de lăudatŭ și n'ar strica sĕ fiă imitatŭ de toțĭ binevoitorii școlelorŭ românescĭ, cu câtŭ prin acesta de-o-parte, se dă ansă de emulațiune copiilorŭ în școlă și li se insuflă dragoste de a-o frecuenta, de altă parte sĕ îndemnă și părinții de a-șĭ trimite copii la școlă și încă și cei lipsițĭ de mijlóce.

In séra de 28 l. c. s'a aranjatŭ din partea câtorva inteligențĭ din B.-Prundŭ în localitățile școlei fundaționale din B.-Prundŭ, petrecere cu jocŭ cu scopŭ filantropicŭ.

Petrecerea a fostŭ bine cercetată, nu atâtŭ din partea Românilorŭ cu respectŭ la numĕrulŭ lorŭ, câtŭ mai cu sémă din partea străinilorŭ, ceea ce nicĭdecum nu ne servesce spre laudă, avêndŭ în vedere că scopurile petrecerilorŭ nóstre întotdeuna au menire filantropică, și încă esclusivŭ pentru trebuințele nóstre.

Portulŭ românescŭ, precumŭ și jocurile românescĭ nu au lipsitŭ chiar cu desevêrșire dela acéstă petrecere, ar fi însĕ de doritŭ pe viitorŭ, ca și unulŭ și altele sĕ fiă mai cu căldură îmbrățișate, căcĭ portulŭ românescŭ, jocurile românescĭ, datinele și cântările românescĭ sunt elemintele ce constituescŭ o petrecere adevĕrată românéscă. — Apoi ar fi credŭ, timpulŭ sĕ ne desbărămŭ odată de slăbiciunea românéscă — de prea marea prevenire către streinĭ.

De multe orĭ mi-s'a datŭ prilegiu de-a ceti prin diarele nóstre, că preste totŭ diaristica română de dincóce — unde este mai mare trebuință — nu e sprigenită în de-ajunsu din partea cărturarilorŭ noștri și preste totŭ din partea publicului românescŭ.

Cu durere vinŭ de a constata acestu rĕu și în valea nóstră. In 5 comune, ce constituescŭ acéstă vale, avemŭ preoțĭ, dascălĭ, notarĭ, primarĭ, proprietarĭ și alțĭ cărturarĭ, carĭ — cu puține esceptiunĭ nu vorŭ sĕ sacrifice câțĭva florinașĭ din venitulŭ lorŭ și pentru diaristica nóstră națională, a acestui mediu puternicŭ, fără care astădĭ nu mai putemŭ fi. Sĕ sperămŭ însĕ, că ómenii în viitorŭ se vorŭ îndrepta și în acéstă direcțiune.

„Bârgăuanulŭ."

„FOILETONULŬ GAZ. TRANS."

(2).

Orbulŭ din Chiriacŭ.

— Impresiunĭ de călĕtoriă. —

Dedicația d-nei Alecsandrina Nedelcovici.

După o bună bucată de vreme, orbulŭ Dumitru mĕ întreba din nou sĕ-i spunŭ cine sunt. Eu atuncĭ, fără sĕ mĕ mai gândescŭ multŭ, diseiu scurtŭ, că sunt Alecu, epistatulŭ moșiei. Așa diseiu eu, êr orbulu rĕspunse repede, că nu se póte, deórece pe Alecu ilŭ cunósce.

Orbulŭ rĕmase nemulțămitŭ de mine, ceea ce se putea vede din tăcerea lui.

Elŭ tăcea, êr mie nu-mĭ venia acésta la socotélă, și deóre-ce doriam sĕ intru cu elŭ în vorbă, iĭ spuseiu adevĕrulŭ, ii spuseiu că sunt óspele boerului și că primblându-mĕ prin părțile acestea, am auditŭ despre elŭ și am doritŭ sĕ-lŭ cunoscŭ cu orĭ-ce prețŭ.

Unŭ zîmbetŭ rece se ivi pe buzele orbului, ca și cum ar fi vrutŭ sĕ dică: „La ce'ți folosesce cunoscința mea!". Elŭ însĕ nu dise nimica, ci se suci și'șĭ aședă corpulŭ mai bine, se vede treba, că-i amorțise piciórele de multulu statŭ într'o posiția.

Zîmbetulŭ lui rece mĕ impresiona. Mĕ impresiona totă înfățișarea lui, căcĭ, spunŭ dreptŭ, cum mĕ uitamŭ la elŭ și cum vedeamŭ acele pelițe pe ochii lui, mi-se părea că vĕdŭ o figură de marmoră, ai cărei ochĭ suntŭ scobițĭ întocmai cum se scobescŭ ochii statuelorŭ de pétră.

Cuprinsŭ de uimire mĕ întrebam, că óre cum va fi venitŭ bietulŭ orbŭ aci la marginea pădurei și ce va fi căutândŭ prin părțile acestea. Mĕ deprinsem ca pe orbĭ sĕ-i vĕd cerșind la marginea satelorŭ și de aceea m'așĭ fi simțitŭ de totŭ nemulțămitŭ, decă n'așĭ fi intratŭ mai deaprópe în vorbă cu acestŭ nenorocitŭ. Vorbiam cu orbulŭ, dêr vorba nóstră o întrerupeamŭ adeseorĭ și rĕmâneam uitându-mĕ la elŭ, căcĭ, adevĕrulŭ grăindŭ, cum sta sĕrmanulŭ nemișcatŭ și cum avea pe ochĭ acele pelițe gróse, nu mĕ puteam obicĭnui a crede, că vorba lui ar fi dela sine, ci mi se părea, că altcineva vorbesce și că mĕ aflu lângă o mașină, care reproduce vorbele aceluia.

Acesta era impresia, ce mĭ-o făcea Dumitru Vĕrtejanŭ.

— Bine, băete, ce cauțĭ aicĭ și cu cine ai venitŭ din satŭ până aicĭ? — întrebaiu eu în cele din urmă.

Orbulŭ dimb din nou și sta neclintitŭ și liniștitŭ ca de obiceu.

— Păzescŭ oile acelea, dise elŭ mai apoi, arĕtându cu capulŭ către o turmuliță, ce pășcea alăturea.

Așa dise orbulŭ, êr eu remăsei nedumeritŭ. „Unŭ orbŭ se păzéscă oile?... Asta nu-mĭ vine sĕ o credŭ," gândii în mine. „Dêr cine școie, căcĭ multe drăcii mai suntŭ pe lume!"

Mĕ uitam la orbŭ, êr elŭ se uita într'altă parte, se uita însĕ dreptŭ înainte ca orbulŭ, căcĭ elŭ nu póte ficsa nimicŭ și totdeuna, ți-se pare că se uită într'o depărtare fórte mare.

Elŭ se uita dreptŭ înainte, după cum am spusŭ, êr cu mâna pipăia érba de pe josŭ.

Mĕ apropiai de elŭ. Când eram de totŭ aprópe, mĕ pusei josŭ, êr orbulŭ întinse drépta, o puse pe pantalonii mei, o primblă de vr'o două orĭ în susŭ și în josŭ, iși trase mâna și începŭ sĕ vorbéscă.

— Dta eștĭ boerŭ? — întrebă orbulu, care pipăise stofa pantalonilorŭ mei.

— Nu sunt boerŭ, — rĕspunsei scurt, și-i spusei cine sunt și de unde vinŭ, i spusei și aceea, că eu umblu de plăcere pe la sate, pentru a vede cum trăescŭ ómenii și pentru a-le cunósce obiceele, și adăugai cămcă și aci mĕ voi opri mai multă vreme totŭ cu acelașŭ scopŭ și că de sigurŭ ilŭ voi cerceta câtŭ de desŭ.

Orbulŭ, după ce dise că bine facŭ, continuă mai departe.

— Eu nu sunt singurŭ aicĭ, — dise elŭ, — am uite colo — continuă elŭ arĕtândŭ către băeții despre care vorbiamŭ — am o sorióră și fiindŭ-că este pre mică și nu e deprinsă cu oile, vinŭ și eu cu ea, până se va deprinde, căcĭ școii, domnule, băiatulŭ e băiatŭ și póte adormi, êr óia e óiă și póte intra în restavele de porumbŭ sĕ strice p'acolo și sĕ facă bucluсŭ. Până se va deprinde copila — adause elŭ, — êr după aceea m'oiu mai odihni și eu, căcĭ acumŭ de 15 anĭ, decândŭ calcŭ locurile acestea, m'am cam mai săturatŭ. Uite domnule, — continuă orbulŭ, — în partea aceea este Ciolanulŭ, dincolo e Cucuruzulŭ, alăturea e Măcărăulŭ; tóte aceste moșii le-am umblatŭ în lungŭ și'n latŭ.

(Va urma.)

Lucrările în acésta lună.

Februariu în jumĕtatea sa cea dintâiu așa se raportă ca și o adevĕrată lună de érnă, care nu ne lasă a lucra în liberŭ; totuși nu arare-orĭ atâtŭ de blândă este și mai alesŭ în jumĕtatea a doua, încâtŭ întrece și pe Martie, în care timpulŭ de multe orĭ este fórte schimbăciosŭ. Decĭ în atare casŭ trebue folosită tótă diua frumósă spre a sĕmĕna sĕmênțurile, carĭ încolțescŭ cu anevoe, precum: morcovĭ, petringei, spinatŭ, pastarnacĭ, ceapă și scarzoneră, ba chiar și mazere. Acumŭ se facŭ straturĭ (melegarie) pentru plantele de săditŭ, precum: curechiu (vardă), caralabe, țelerŭ etc. Când plantele din stratŭ suntŭ marĭ, trebue aerisate ridicândŭ tablele de sticlă. Cine n'are lipsă de multŭ rĕsadŭ, póte sĕ întrebuințeze olurĭ în locŭ de straturĭ (melegarie). Se potŭ pune crumpene în olurĭ largĭ de 12—15 cm. și acestea mai târdiu se strămută într'unŭ castănŭ călduțŭ la o distanță de 30—40 cm.

Trebue adunate mlădițe de altoitŭ. Se continuă curățirea pomilorŭ, la trupina cărora e bine sĕ se pună gunoiu. Trebue gunoite viile. Când neua începe a se topi, de multe orĭ rîturele și agrii se acoperŭ de apă, în care casŭ apa superfluă trebue îndreptată în șanțurĭ, căcĭ la din contră stagnarea ei strică rădăcinile. Acum e consultŭ a curăți fenațele de spinetŭ. Decă solulŭ e desghiățatŭ trebue plantatŭ plopĭ și sĕlcĭ, gróse de trei degete, vîrfulŭ cărora se lasă neascuțitŭ. Se începe facerea gardurilorŭ de tótă specia. In dilele nefavoritóre pentru alte lucrărĭ, servitorii au sĕ deregă, se repareze carăle, jugurile, cu un cuvêntu tóte rechisitele necesare la economiă. Se întorcŭ bucatele în grănare. Economulŭ de acum îșĭ câștigă lucrătorĭ pentru véră, anume: cosașĭ, secerătorĭ etc. fiind-că-i capĕtă mai eftinŭ. Vitele de jugŭ trebue ținute bine, că acușĭ sosesce plugăritulŭ; vacile de a fĕta asemenea. Oile totdeauna trebue scóse la pășune uscată, decă timpulŭ o concede acesta. E consultŭ a cumpĕra în luna acésta vite atâtu pentru câșcigŭ, câtŭ și pentru promovarea economiei. Decă ai cucuruzŭ bagă porcĭ la îngrășatŭ în Februariu. pentru-că 'țĭ vorŭ rĕsplăti cucuruzulŭ pe la Sân-Georgiu. Albinele acumŭ începu a oua; până când deră nu împlu cu ouă partea inferióră a tablei celularie, trebue curățițĭ fugarii; cine o amână acésta pe Martie, acela va tăia dimpreună cu fugarii o mare parte din roiulŭ primŭ, ceea ce strică sĕu împedecă roirea. Coșnițele mai înpopulate și lipsite de proviantŭ, suntŭ de a se nutri cu mierea culésă din alte coșnițe.

Cu finea lunei trebue puse la clocitŭ gâscele, rațele, găinile. Trebue fiertŭ tortulŭ și pusŭ afară la înghețare: făcêndŭ acésta se albesce și se móie mai iute, când apoi numai decâtŭ se începe țĕsutulŭ, pentru-ca sĕ se termine pe când are sĕ urmeze timpulŭ înălbitului,

(„Foia bis. și scol.“)

Scirĭ polițienescĭ.

Se face cunoscutŭ publicului, că cu Sâmbăta de mane, 23 Ianuarie (4 Februarie), se pune în esecutare dispozițiunea căpităniei orașului, prin care se pune capĕtŭ cerșitului pe teritoriulŭ orașului Brașovŭ. De aceea e învitatŭ publiculŭ ca deja mâne sĕ respingă cu cea mai mare consecință pe cerșetorĭ, eventual sĕ-i arete poliției. Ofertele marinimóse pentru cerșetorĭ sĕ se predea sĕu la secția centrală a poliției sĕu în secțiile din suburbii, unde suntŭ depuse în acestŭ scopŭ pușculițe de colectatŭ.

Mulțămită publică.

Spre scopulŭ balului „Reuniunei Pompierilorŭ voluntarĭ din Blașŭ“, ținutŭ în 21 l. c., în sala „Otelului Naționalŭ“, au incursŭ ca solvirĭ și suprasolvirĭ, și anume dela:

1. Es. Sa D-lŭ archiepiscopŭ și metropolitŭ Dr. Ioanu Vancea 10 fl. 2. Ilustritatea Sa Br. Splenyi Antal 1 fl. 3. Reverend. d-nĭ canonicĭ Ionŭ Fechete Negruțu 2 fl. 4. Antoniu Vestemianŭ 1 fl. 5. Revered. d-nŭ S. P. Mateiu 1 fl. 6. Domnii Tirion Buteiu Fauer 1 fl. 7. Moritz Bretter propriet. 1 fl. 8. Iuliana Manfi vĕduvă 1 fl. 9. Isidorŭ Albini oficialŭ 1 fl. 10. George Vancea chef R. P. V. 2 fl. 11. Teodorŭ Onișorŭ notarŭ R. P. V. 2 fl. 12. Iosifu Salmen chef. R. P. V. 2 fl. 13. Petru Solomon comand. sup. R. P. V. 2 fl. 14. Moritz Preiser comerciantŭ 1 fl. 15. Iosif Halasz măsarŭ 1 fl. 16 Carol Schüssel apotecarŭ 2 fl. 17. Iosif Ganz mașinist 1 fl. 18. George Munteanu profesoru 1 fl. 50 cr. 19. Maria Lövi vĕduvă 2 fl. 20. Dr. Alexandru Popŭ 1 fl. 21. Aronŭ Deacu profesorŭ 3 fl. 22. Ignatz Blum comerc. 1 fl. 23 Dumitru Turcu jun. chef. R. P. V. 2 fl. 24. Alesandru Velicanŭ jun. pantofarŭ 2 fl. 25. Dumitru Mărgineanŭ pantofarŭ 1 fl. 25. Enyedi Lajos jude regescŭ 1 fl. 27. Iacob Abraham mașinistŭ 2 fl. 28 Klain Iosif neguțătorŭ 1 fl. 29. Filip Samu neguțătorŭ 1 fl. 30. Ioan Cristian Faurŭ P. V. 1 fl. 31. Aurelŭ Popa proprietarŭ 2 fl. 32 Salamonŭ Sinberger comerciantŭ 2 fl. 33. Basilu Todoranŭ pantofarŭ 1 fl. 34. Piti Rațiu propietarŭ 1 fl. 35. Friedrich Sculler adjunctŭ R. P. V. 2 fl. 36. Alexandru Iansa adjunct R. P. V. 2 fl. 37. Isidorŭ Lieblich neguțătorŭ 2 fl. 38. Valeriu Riti P. V. 1 fl. 39. Ana Spătariu vĕduvă 1 fl. 40. Augustinŭ Sterza cojocarŭ 2 fl. 41. Ioanŭ Ianza cismarŭ 2 fl. 42. Dr. Schmigelszki profesorŭ 1 fl. 43. Nicolae Ionașŭ profesorŭ 1 fl. 44. Aurelŭ Florianŭ profesorŭ 1 fl. 45. Nicolae Popescu profesorŭ 1 fl. 46 Heinrich Bach croitoru 2 fl. 47. Ludovicŭ Tornya notarŭ com. 2 fl. 48. Vasilie Costea proprietarŭ 2 fl. 49. Tereza Ciaclani vĕduvă 1 fl. 50. Iosifŭ Scurtu teologu absolutŭ 1 fl. 51. Iosifŭ Ciuciu calfă de comerc. 1 fl. 52. Nicolae Vodă învĕțăt. 1 fl. 53. Adrianŭ Nistorŭ juristŭ 1 fl. 54. Dr. Nagy Albert medicŭ comitat. 1 fl. 55. Wilhelm Goldstein comerciante 2 fl. 56. Petru Santean calfă 1 fl. 57, Ida Benedek vĕduvă 1 fl. 58. Natan Roth neguțătorŭ 1 fl. 59. Aurelŭ Popescu comerciante 1 fl. 60. Iosifŭ Vancea proprietarŭ 2 fl. 61. Aronŭ Papiu profesorŭ 2 fl. 62. Șandor Horvath proprietarŭ 1 fl. Suma 96 fl. 50 cr. Spesele balului făcu 36 fl. 35 cr. Rĕmâne venitŭ curatŭ 60 fl. 15 cr.

Pentru carĭ prin acésta se aduce cea mai adêncă mulțămită din partea Reuniunei Pompierilorŭ volunt.

Blașŭ, 29 Ianuarie 1888.

Petru Solomonŭ, comand. sup. **Teodorŭ Onișorŭ** notarŭ și ad. supr.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Viena, 3 Februarie. „Fremdenblatt“ află din parte autentică, că cele amintite în scrisórea unei „Corespondențe“, că adecă s'au trimisŭ militarĭ superiorĭ austriacĭ la Berlinŭ, nu s'au întêmplatŭ, și vorbele puse în gura lui Molke în acea scrisóre suntŭ luate cu totulŭ din vêntŭ.

Mulțămită publică.

Tuturorŭ amicilorŭ și cunoscuțilorŭ carĭ au luatŭ parte la doliulŭ nostru aducemŭ sincera nóstră mulțămită.

Lazarŭ și Maria Nastasi.

DIVERSE.

Cum se apĕră viile contra gerurilorŭ de primăvară. — In academia francesă de sciințe s'a făcutŭ nu de multŭ propunerea, ca în Octomvre sĕu Noemvre sĕ se samene rapiță prin vii. Primăvara în Maiu, plantele ajungŭ la o înălțime pe peste unŭ metru, apĕrândŭ astfelŭ vițele de frigŭ. Mai târdiu rapița se póte tăia și întrebuința.

Nu e bine a acoperi caii în grajdŭ. O foiă economică americană spune, că nu e sănĕtosŭ pentru cai sĕ'i acopere în grajdŭ, căcĭ îi face moi sĕu resfățațĭ și se potŭ rĕci lesne eșindŭ afară la frig. Când e gerŭ mare, sĕ facemŭ ceva căldură în grajdŭ, dér sĕ nu deprindemŭ caii cu țóle calde.

Unŭ repede și bunŭ mijlocŭ pentru spălarea rufelorŭ. In unŭ vasŭ de 15 litrurĭ de apă de plóe, topescĭ 750 grame de săpunŭ în micĭ bucățele. In acéstă apă caldă adaugĭ 3 lingurĭ de amoniacŭ lichidŭ și o lingură de esență de terebentină. Amestecă bine și ține rufele vr'o 6 ore bine astupate cu acestŭ lichid care nu strică de locŭ pânza. Orĭ câtŭ ar fi de murdare acele rufe înmuiate astfelŭ, ele se vorŭ curăți aprópe fără d'a le mai freca. Acestŭ lichid póte servi și pentru a doua óră mai adăugêndu-i-se câte o lingură de terebentină și amoniacŭ. („Gaz. Săt.“)

NECROLOGŬ.

Pĕtrunșĭ de adêncă durere vĕ încunosciințămŭ despre repausarea multŭ iubitului nostru tată, resp. socru, tată-moșŭ, cumnatŭ și unchiu, a Domnului **Anastasie I. Safrano**, comerciantŭ, care astădĭ la $10^{3}/_{4}$ óre a. m. în etate de 83 de anĭ, după scurte dér grele suferințe șĭ-a datŭ sufletulŭ în mânile Creatorului. Rĕmășițele pămêntescĭ ale scumpului defunctŭ se vorŭ ridica Vinerĭ în 22 Ianuarie (3 Februarie) la 3 óre p. m. din casele sale proprii, têrgulŭ flosului Nr. 24, și se vorŭ înmormênta în cimitiriulŭ bisericei grecescĭ a S-tei Treimĭ din cetate.

Brașovŭ, 20 Ianuarie (1 Februarie) 1888.

Zoe, Anastasia, Elena I. Safrano, Anastasia și Elena E. Safrano, Constantinŭ Sasso, Cleopatra, Elena și Pelasgia C. Triandafilides, Iraclie E Mihalovits, ca nepoțĭ de fii.

Carolina vĕd. Carcalechi, ca cumnată.

Iuliana St. Mihalovits, ca nepótă.

Stelianŭ St. Mihalovits, N. Triandafilides, Nicolae N. Lorenty, ca nepoțĭ.

Ioanŭ. Emanoilŭ. Michailŭ. ca fii.

Eleftera. Maria, Elena. ca fiice.

Const. I. Triandafilides, Emanoilŭ St. Mihalovits, ca generĭ.

Cleopatra născ. Ioannides, Elena născ. A. Popoviciu, ca nororĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 2 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.46
Argintu românescŭ	„	8.40	„	8.43
Napoleon-d'orĭ	„	10.—	„	10.02
Lire turcescĭ	„	11.30	„	11.35
Imperialĭ	„	10.30	„	10.33
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ	„	109.—	„	110.—
Discontulŭ		$6^{1}/_{2}$—8% pe anu		

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Februarie st. n. 1888.

Renta de auru 5%	96.05
Renta de hârtia 5%	83.25
Imprumutulu căiloru ferate ungare	148.75
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (1-ma emisiune)	94.75
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	124.50
Amortisarea datoriei căiloru ferate de ostu ungare (3-a emisiune)	103.75
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.75
Bonurĭ rurale Banatu-Timișŭ	103.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.50
Bonurĭ rurale Transilvane	103.70
Bonurĭ croato-slavone	103.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescu	99.50
Imprumutulu cu premiulŭ ungurescu	118.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.75
Renta de hârtia austriacă	78.20
Renta de argintu austriacu	80.15
Renta de auru austriacu	108.15
Acțiunile băncei austro-ungare	868.—
Acțiunile băncei de creditu ungur.	272.—
Acțiunile băncei de creditu austr.	269.20
Argintu —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.97
Napoleon-d'orĭ	$10.01^{1}/_{2}$
Mărcĭ 100 imp. germane	62.15
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

(3)

DUMNEDEU E TATALŬ TUTURORŬ.

Novelă.

Fetițele se jucau, câte odată se și certau, apoi ér se împăcau, căcĭ mica Emilia atâtŭ de drăgălașe și nevinovată era, încâtŭ nu putea sĕ țină multŭ timpŭ mânia; ér Hortensia se ținea mai cu minte, fiindŭ mai mare, și de aceea trebuia sĕ 'i ierte celei mai micĭ.

Servitórea torcea lângă focŭ, câte odată ațipea și scăpa fusulŭ, apoi ér se tredea spăriată, cu deosebire când micuțele fetițe îi băgau câte o hărtiă sucită în ureche.

Era de cătră séră, — când se deschise ușa bucătăriei, pe care intra stăpâna casei. Sêrmana, atâtŭ era de sdrobită și de palidă, încâtŭ abia mai sta pe piciore, dér era firmŭ hotărîtă, sĕ nu se culce până ce nu va veni bărbatu-sĕu acasă.

După ce înoptă, dise rugăciunile cu fetițele, apoi le culcă. Amêndouĕ adormiră repede. Dormeau așa de frumosŭ îmbrățișate: mâna Hortensiei era încă pe plapomă. cum acoperise pe mica Emiliă.

Orologiulŭ bătuse 10 óre și mama lorŭ încă totŭ deșteptă era; cetea dintr'o carte, cetea câte o foiă, apoi ér o mai întorcea și o mai cetea odată dela începutŭ, căcĭ îngrijată, cum era, nu putea fi atentă la ceea ce cetea.

Vĕdêndŭ în urmă că cetitulŭ nu merge, luă nisce pânză și începu sĕ cósă pentru fetițe.

Era pe la miedulu nopții, când se culcase: dér îndeșertŭ se încerca sĕ dórmă, căcĭ nu putea. Intr'unŭ târdiu totușŭ o fura somnulŭ puținŭ. Dér vai și de acelŭ somnŭ, era mai chinuitorŭ, decâtŭ celŭ mai greu lucru. Avu în somnŭ neste visurĭ de totŭ înfricoșate: Acum se apropia unŭ șerpe mare de patulŭ fetițelorŭ. vrêndŭ sĕ le înghiță, — și biata femeiă tresărea, frecându-șĭ ochii și întorcêndu-se pe cealaltă parte; apoi érășĭ îndată ce închidea ochii vedea casa în flacărĭ, striga numele bărbatu-sĕu, dér elŭ nu era nicăirea.

Asemenea visurĭ o chinuiau necontenitŭ. Se ruga lui Dumnedeu sĕ facă diuă mai curêndŭ.

Orologiulŭ de pe părete se oprise și elŭ și așa nu putea sci ce oră era.

Puținŭ câte puținŭ, începură a se dări dorile dimineții. Se audiau din depărtare strigătele păstorilorŭ, carĭ eșiau cu vitele la câmpu. Se audi apoi și cornulŭ porcariului. la alŭ cărui audŭ și lelea Ana se deștepta, fugi repede în curte și mâna și ea râmătorii în turmă cu ceilalțĭ.

Hortensia și Emilia erau dedate, că îndată ce se deșteptau din somnŭ cereau sĕ fiă spălate și peptĕnate, ca sĕ 'șĭ pótă lua dejunulŭ. Așa făcură și de astădată. Oh! căcĭ nu sciau ele că scumpa lorŭ mamă numai atuncĭ adormise. Decă ar fi fostŭ bietele fetițe numai cu puținŭ mai mărișóre și prin urmare mai deștepte, arŭ fi pututŭ ceti lesne pe fața palidă a mamei lorŭ, că ea are mare lipsă de odichnă.

Sêrmana mamă însĕ se sculă, și după ce le spălă, le peptenă și le îmbrăcă, le dede dejunulŭ. Apoi pe Hortensia o duse servitórea baronului érășĭ la Olivia.

Mica Emilia rĕmase acasă cu mamă-sa și se juca cu păpușea, apoi o culca, și îi cânta ca sĕ dórmă mai bine.

Mama era ocupată cu gătitulŭ mâncării, căcĭ doră îșĭ aștepta bărbatulŭ pe timpulŭ prândului. Făcu și prăjiturĭ din alŭ căroră aluatŭ dĕdu și micei fetițe o bucățică, ca sĕ 'șĭ facă ea de mâncare pe séma păpușei.

— Du-te lele Ano și adă lemne de pune pe focŭ, — dise stăpâna cătră servitóre.

Servitórea se duse. Afară parcă vorbea cu cineva; apoi începu a se văeta cumplitŭ și veni repede în casă.

— Vai, Dómne, Dómne! Vai domnulŭ nostru celŭ bunŭ!

— Dér ce s'a întêmplatŭ lele Ano? — strigă îngrodită stăpână-sa. — Doră nu s'a întêmplatŭ vr'o nenorocire bărbatului meu!

Lelea Ana se văeta mereu, nu puteai înțelege ce dice.

Mica Emilia începu și ea sĕ plângă. Ea nu scia sérmana că pentru-ce plânge, dér destulŭ a fostŭ pentru ea, sĕ vedă pe biata mamă-sa și pe servitóre în o astfelŭ de posițiă, pentru ca inima ei fragedă și simțitóre se se 'nduioșeze și sĕ presimță, că s'a întêmplatŭ ceva neobicînuitŭ.

In momentulu acesta intră Ionŭ, servitorulŭ, pe ușe și se repedi cu furiă la lelea Ană, înfruntând'o că a spăriatŭ așa de tare pe sérmana stăpână-sa, cu vaetele și cu țipetele ei. Lelea Ana însĕ se bocea mereu și se văeta strigândŭ într'una „sĕracu domnu nostru“!

— Nu te mai boci, căcĭ încă-lŭ póte ține Dumnedeu! — o întrerupse Ionŭ. — Nu te boci, de par' că țĭ-ai pierdutŭ mintea. (Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fâșia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULŬ FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 și 15 di a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesie, novele, schițe, piese teatralĭ ș. a. — mai departe tracteză cestiunĭ literare și scientifice cu reflesiune la cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcuta familiei strivite de grijile vieței; și preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România și străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ și literarŭ — cu ilustrațiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broșurĭ lunare câte de $2^1/_2$ — $3^1/_2$ cóle; și publică portretele și biografiile archiereilorŭ și preoțilorŭ mai distinșĭ, precum și alte portrete și ilustrațiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între aceștia mulțime de predice pre dumineci, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice și scientifice-literarĭ; și în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte și scirĭ cu preferința celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică și literară. — Prețulŭ de prenumerațiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ și în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanții primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cui cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUȚŬ“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura și următórele cărțĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice și istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuventărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de preste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuventărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum — avendŭ și o notiță istorică la fie-care serbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ și modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Prețulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însore. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțŭ. Prețulŭ 25 cr.

Branda seu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Novelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulu 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé. Prețulu 10 cr.

Hermanŭ și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinŭ Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Eupide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ. Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preț. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrosa seu **Cloșca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătenului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulu la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă. Pretulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulu 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămentulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Prețulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualu aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Prețulŭ 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Prețulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruțŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindendŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referințele vieței socialĭ — se póte întrebuința cu multŭ folosŭ de către preoțĭ, învĕțătorĭ și alțĭ cărturarĭ românĭ. Prețulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă ș. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducetóre la propunerea calculărei în scola poporală pentru învĕțătorĭ și preparandĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialu. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Prețulŭ unui esemplarŭ broșuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născetorei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ și spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.